

*Publicație semestrială
dedicată funcționarilor publici
- editată de:
Agenția Națională a Funcționarilor Publici*

nr. 8
2017

EURO

Funcționar

Cuvânt înainte

Dragi cititori,

Vă invităm să parcurgeți noul număr al revistei EU-RO Funcționar, revistă realizată cu sprijinul colaboratorilor externi, care aduce în prim-plan teme variate și interesante, utile pentru un public cât mai larg.

Veți regăsi, așadar, articole cu subiecte din domenii de interes (asistență socială, participare cetățenească), tratate din perspectiva unor practicieni, dar și bune practici, care pot deveni cu ușurință modele demne de urmat.

Și pentru că preocuparea pentru mediu este una de importanță maximă, sunt prezentate în revistă, număr de număr, proiectele unei organizații – partener de tradiție, care s-a implicat activ în inițiativele Agenției.

Avem convingerea că toate articolele cuprinse în acest nou număr vă vor capta atenția, mulțumim colaboratorilor pentru materialele transmise și dumneavoastră pentru atenția acordată revistei.

Ne exprimăm speranța că printr-un efort comun EU-RO Funcționar va deveni un important mijloc de comunicare, capabil să promoveze idei, gânduri, oameni, realizări.

Echipa redacțională

Conferința internațională Inovație și Calitate în Sectorul Public

ediția a IX-a

Cea de a IX-a ediție a conferinței internaționale Inovație și Calitate în Sectorul Public, organizată de Agenția Națională a Funcționarilor Publici (ANFP), s-a desfășurat la data de 20 octombrie 2016, la Biblioteca Națională a României, în prezența a peste 140 de participanți, reprezentanți ai administrației publice centrale și locale din România, ai mediului academic, ai societății civile și ai mass-media. De asemenea, evenimentul s-a bucurat de prezența invitaților externi, reprezentanți ai unor instituții de renume din străinătate: Academia de Administrare Publică din Republica Moldova, Școala Națională de Administrație din Franța (ENA), Consiliul Europei și Reprezentanța Comisiei Europene în România.

Ediția din 2016 a conferinței a adus un element inovativ prin încheierea de către ANFP a unui parteneriat cu Ministerul Dezvoltării Regionale și Administrației Publice, Cancelaria Prim-ministrului și Ministerul pentru Consultare Publică și Dialog Civic în vederea sprijinirii inițiativei Consiliului Europei de a identifica și promova bunele practici din administrația publică locală. Astfel, în baza parteneriatului încheiat și beneficiind de sprijinul financiar al Consiliului Europei, conferința a avut un nou format și a reunit un număr mare de reprezentanți ai administrației publice românești și europene care au contribuit la diseminarea unor practici de succes implementate în țară și în străinătate.

În deschiderea evenimentului s-a vorbit despre importanța parteneriatului la nivel instituțional, despre colaborarea inter-instituțională care trebuie văzută ca o normalitate astfel încât inovația și calitatea să fie promovate în interesul cetățenilor și al instituțiilor. Astfel, a fost scoasă în evidență importanța inovației în administrația publică care trebuie să reprezinte un criteriu important pentru modernizarea serviciilor publice, rolul ei fiind acela de a produce schimbare și progres social.

O altă temă de interes abordată în cadrul discuțiilor a fost transparența instituțională care trebuie să reprezinte o prioritate pentru autoritățile și instituțiile publice, mai ales în contextul actual în care noile tehnologii facilitează accesul și schimbul rapid de informații. De aceea, instituțiile publice au fost încurajate să folosească mijloace adecvate și moderne pentru punerea la dispoziție a informațiilor de interes public astfel încât acestea să poată răspunde cu promptitudine solicitărilor primite din partea cetățenilor.

Lucrările conferinței au oferit

Evenimente

participanților posibilitatea de a aborda aspecte de interes ce țin de viitorul muncii în administrația publică fiind aduse în discuție provocările pe termen mediu și lung pentru administrația publică din România, și anume: stabilizarea cadrului legislativ și instituțional, îmbunătățirea sistemului de recrutare, promovare și evaluare în funcția publică, generalizarea managementului orientat spre performanță, transparența administrației publice. Analiza cadrului strategic al acțiunilor de reformă cât și prezentarea Strategiei privind dezvoltarea funcției publice 2016-2020 au atras interesul celor prezenți și au scos în evidență necesitatea stabilirii unui cadru legislativ coerent, predictibil și durabil.

Prezentă la eveniment, Jutta Gützkow, reprezentantul Consiliului European, Șef al Diviziei Bună Guvernare, Centrul de Expertiză pentru Reforma Administrației Publice Locale, și-a exprimat bucuria de a participa la prima ediție a conferinței organizate cu sprijinul Consiliului European și a încurajat administrațiile publice locale să prezinte modele ale schimbării întrucât „acestea nu trebuie să rămână doar identificate și premiate, ci să fie diseminate și multiplicare”.

Astfel, pe lângă schimbul de informații și prezentarea unor aspecte de interes pentru administrația publică, un moment așteptat al conferinței a fost premiarea bunelor practici înscrise în Competiția celor mai bune practici din administrația publică din România. În anul 2016, în cadrul competiției au fost înscrise 62 de proiecte de către 42 de instituții și autorități publice de la nivel central și local. Practicile câștigătoare ale competiției au fost prezentate în cadrul atelierelor de lucru, astfel încât acestea să poată deveni surse de inspirație, modele pentru cei care își propun să contribuie la îmbunătățirea serviciilor publice, iar conferința s-a încheiat, ca în fiecare an, cu premiarea instituțiilor câștigătoare.

Pilonul 1: Transparența instituțiilor publice - premisa pentru creșterea încrederii cetățenilor în administrație:

Premiul 1 - Primăria Municipiului Roman
“ROMAȘCANII DECID!” – evaluarea satisfacției cetățenilor și implicarea acestora în procesul decizional

Premiul 2 - Camera Agricolă Județeană Iași
Creare condiții consiliere on-line pentru fermierii ieșeni

Premiul 3 - Ministerul Educației Naționale și Cercetării Științifice

O nouă cultură a descentralizării managementului educațional la nivel național – EduSAL

Mențiune - Consiliul Județean Bihor
Modernizarea serviciului de transport public de persoane în județul Bihor

Pilonul 2: Incluziunea socială, baza unei societăți democratice:

Premiul 1 - Direcția de Asistență Socială și Medicală Cluj-Napoca

Model de intervenție în familii sărace

Premiul 2 - Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Neamț

Centru zonal de mobilizare a resurselor locale pentru servicii integrate destinate copilului în dificultate

Premiul 3 - Consiliul Județean Vrancea
Înființarea Centrului de terapii recuperatorii pentru copii cu tulburări de dezvoltare

Mențiune - Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Sector 6

Servicii integrate și egalitate de șanse pentru o comunitate puternică în sectorul 6

Mențiune - Consiliul Județean Vrancea
ASPIR - Acces la Servicii Publice pentru Integrarea Romilor din județul Vrancea

Pilonul 3 - Educația – bază pentru dezvoltarea societății:

Premiul 1 - Consiliul Județean Vrancea

CRESC în Vrancea! Copiii remigrați în Vrancea - educați, sprijiniți, consiliați!

Premiul 2 - Școala gimnazială Nicolae Bălcescu Baia Mare

Programul educațional de remediere școlară - "ȘCOALA DUPĂ ȘCOALĂ"

Premiul 3 - Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Sector 6

Centrul de Recreere și Dezvoltare Personală Conacul Golescu-Grant

Mențiune - Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Sector 6

Centrul de zi pentru copii cu dizabilități Orșova

Pilonul 4: Reducerea risipei și eficientizarea cheltuirii banului public în administrația publică locală

Premiul 1 - Primăria Municipiului Brașov

Managementul informatizat al sistemului de transport în comun din municipiul Brașov, județul Brașov

Premiul 2 - Consiliul Județean Bistrița-Năsăud

Crearea Centrului German din Municipiul Bistrița, Județul Bistrița-Năsăud, prin reabilitarea clădirii istorice Casa Argintarului

Premiul 3 - Serviciul Public de Impozite și Taxe Constanța
Modalități alternative de comunicare online cu resurse minime

Mențiune - Primăria Municipiului Brașov

Modernizarea integrată a sistemelor de iluminat public și creșterea siguranței publice din municipiul Brașov, județul Brașov.

Ediția din acest an s-a bucurat de aprecierea participanților și a demonstrat că parteneriatul reprezintă o experiență valoroasă care, prin implicarea tuturor părților, conduce la obținerea rezultatelor așteptate și oferă posibilitatea derulării unor proiecte de succes. Mai multe informații despre conferință, cât și despre bunele practici premiate în cadrul Competiției, pot fi găsite pe website-ul www.anfp.gov.ro, rubrica Inovație și calitate.

*Steluța Spătaru, consilier,
Agenția Națională a Funcționarilor Publici*

Legislație Economie Competiție și Administrație

Freedom House România, în parteneriat cu Agenția Națională a Funcționarilor Publici și alte instituții și organizații din România și Bulgaria, a implementat proiectul Legislație, Economie, Competiție și Administrație – Dezvoltarea unei abordări multidisciplinare în combaterea fraudei în achizițiile publice (LECA). Acesta a fost finanțat de Comisia Europeană, prin intermediul programului Prevenirea și combaterea criminalității (ISEC) 2013 – Criminalitatea Financiară și economică (FINEC).

Proiectul a avut drept scop creșterea capacității instituționale a autorităților române și bulgare în prevenirea și combaterea corupției în achizițiile publice, pornind de la problema întâlnită în ambele state – existența corupției în sistemul achizițiilor publice.

Cu un buget de puțin peste 400.000 de euro, o perioadă de implementare de 28 de luni și un context legislativ în schimbare, proiectul a reușit să adune la aceeași masă magistrați, funcționari publici, experți în domeniul achizițiilor publice, reprezentanți ai mediului de afaceri și jurnaliști pentru a dezbate punctele critice ale noii legislații în achizițiile publice.

În cadrul proiectului au avut loc două conferințe, două workshop-uri specializate, două dezbateri și șapte seminare de formare, o serie de activități menite să găsească schimbările în legislație, punctele slabe ale noii legislații din domeniul achizițiilor publice, dar și soluții pentru remedierea acestora.

Cele șapte seminare de formare multidisciplinare privind combaterea fraudei în achizițiile publice au avut loc în perioada 2015-2016 și s-au adresat unui grup mixt de 120 de magistrați și funcționari publici din toate consiliile județene din întreaga țară. Fiecare seminar a fost organizat pe parcursul a trei zile, iar formatorii au fost reprezentanți ai autorităților române și experți români și străini în domeniu.

Scopul seminarelor de formare a fost acela de a pune față în față factori cheie, persoane implicate în diverse paliere și cu diverse responsabilități în cadrul procesului de achiziții publice, acestea cuprinzând secțiuni teoretice și practice (studii de caz, exerciții), care au abordat aspecte importante întâlnite în practica achizițiilor publice, precum: infraștrăduiri de corupție și de serviciu în domeniul achizițiilor

Dezvoltarea unei abordări multidisciplinare în combaterea fraudei în achizițiile publice – un proiect care a adus la aceeași masă magistrați, funcționari publici, experți în domeniul achizițiilor publice și reprezentanți ai mediului de afaceri

Cristina Mihaela PALADEANU, coordonator proiect

publice, criteriile legale, administrative și economice de evaluare, zonele vulnerabile la corupție în achizițiile publice, metode de gestionare a conflictelor de interese, etica în funcția publică etc.

Alăturarea atât a magistraților cu funcționarii publici, cât și a grupului țintă rezultat cu vorbitorii (experți din cadrul Consiliului Concurenței, Ministerului Public, Agenției Naționale de Integritate, Institutului Național al Magistraturii, din mediul academic și din Uniunea Europeană) a creat un cadru favorabil pentru dezbateri și analize, fiind două aspecte foarte apreciate de stakeholderii proiectului.

Dezbaterile, conferințele și workshop-urile s-au concentrat pe identificarea punctelor critice ale legislației în achizițiile publice, atât în timpul procedurii de transparență decizională, cât și după promulgarea noului pachet de legi, concluziile acestor evenimente fiind transmise factorilor decizionali în acest domeniu.

Atelierul de lucru Opțiuni de corectare privind neclaritățile din noua legislație de achiziții publice, organizat pe 14 decembrie 2016 a marcat încheierea proiectului. În cadrul atelierului, la care au participat magistrați, funcționari publici, experți în domeniu, reprezentanți ai mediului de afaceri, au fost dezbătute aspecte problematice din legislația achizițiilor publice și s-a făcut o trecere în revistă a principalelor realizări ale proiectului.

Evenimentul a creat, totodată, contextul lansării ediției a II-a a Ghidului pentru practicieni în domeniul achizițiilor publice, material care poate fi consultat și online, la adresa <https://ghidachizitiit2017.lfwd.io/#book/00>. Ghidul este un instrument important deopotrivă pentru funcționarii publici din compartimentele de achiziții sau de investiții din cadrul autorităților contractante sau autorităților de management al fondurilor externe și magistraților, ediția a doua fiind realizată atât în baza unor contribuții individuale, cât și prin rezumarea unor prezentări și puncte de vedere cristalizate în cadrul evenimentelor desfășurate în 2015 și 2016 în cadrul proiectului.

Detalii suplimentare despre proiect pot fi consultate pe site-ul ANFP, secțiunea Proiecte/ Proiecte încheiate.

Cadrul legal românesc privind protecția juridică a persoanelor cu dizabilități

Valentin Alexandru Colbu
director executiv adjunct

Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Botoșani

1. Scurtă introducere

Problematika persoanelor cu dizabilități a reprezentat și mai reprezintă o piatră de încercare pentru fiecare guvern post decembrist. Aderarea României la Uniunea Europeană a facilitat dezvoltarea politicilor, strategiilor și a cadrului juridic specific dizabilității, inclusiv prin transpunerea și implementarea normelor de drept comunitare în sistemul de drept românesc. Protecția juridică este o formă subsecventă protecției speciale, garantată de Constituția României persoanelor cu dizabilități (handicap), și este o temă mai puțin tratată de literatura juridică de specialitate.

Evaluat în integralitatea sa, cadrul legal românesc transpune principiile proclamate de *Carta Națiunilor Unite*, de *Carta Drepturilor Fundamentale a Uniunii Europene* și a *Convenției privind drepturile persoanelor cu dizabilități*, iar cadrul instituțional printr-o strategie managerială adecvată, asigură implementarea și monitorizarea acestor norme.

României, ca stat membru al UE îi revine obligația armonizării legislației cu cea a Uniunii, armonizare, care "nu trebuie privită ca o integrare din punct de vedere juridic, ci ca o cooperare politică. Armonizarea legislativă nu înseamnă identitate legislativă, ci urmărește armonizarea principiilor de drept, și a normelor juridice naționale, organizate pe domenii de specialitate.

*În sens restrâns, adoptarea acquis – lui comunitar implică derularea mai multor etape, precum: transpunerea, implementarea, punerea în aplicare și controlul aplicării acestuia."*¹ Aplicarea directă și cu prioritate a normelor de drept comunitar a Uniunii Europene, este un principiu consfințit și de Legea fundamentală, Constituția, care la art. 148 alin. 2 prevede: "Ca urmare a aderării, prevederile tratatelor constitutive ale Uniunii Europene, precum și celelalte reglementări comunitare cu caracter obligatoriu, au prioritate față de dispozițiile contrare din legile interne, cu respectarea prevederilor actului de aderare."

2. Modalități de abordare și implementare de facto a protecției juridice

2.1 Analiză în sens larg a sintagmei protecție juridică

Când se vorbește de protecție juridică, ca parte a protecției speciale garantată persoanelor cu dizabilități, se are în vedere un proces complex de activități de elaborare a instrumentelor juridice, reprezentate de drepturi, a mecanismelor de garantare și de protecție a drepturilor, adoptate într-un cadru legal și instituțional care să permită aplicarea legilor.

Analizând lato sensu, orice drept sau exercitarea oricărui drept garantat persoanei cu dizabilități naște un mecanism de protecție a aceluși drept, cel puțin la nivel teoretic, care să garanteze realizarea lui. Mergând mai departe cu ideea, de exemplu, celor nouă drepturi enumerate la art. 6 din Legea 448/2006 le sunt atribuite nouă forme de protecție juridică

specifică, adică dreptul la ocrotirea sănătății generează mecanismul juridic de protecție a sănătății, dreptul la educație și formare profesională generează mecanismul juridic de protecție a acestui drept ș.a.m.d. Dacă instrumentele juridice sunt create de autorități prin măsurile dispuse, de exemplu pentru garantarea dreptului la ocrotirea sănătății, se asigură asistența medicală gratuită inclusiv medicamente gratuite, atât pentru tratamentul ambulatoriu cât și pe timpul spitalizării, protecția juridică a dreptului la sănătate este dificil de analizat în contextul separării de celelalte forme de protecție juridică specifice (la educație, asistență socială, ocupare și adaptare loc de muncă etc). O supradivizare a formelor de protecție juridică nu poate fi benefică nici sistemului juridic în sine și nici beneficiarilor acestui sistem,

respectiv persoanele cu dizabilități. Prin urmare, doar o abordare unitară și integrată a conceptului de protecție juridică asigură claritatea și consistența necesară elaborării unui tipar juridic esențial în identificarea indicatorilor determinanți și relevanți în materie.

2.2 Analiză în sens restrâns a indicatorilor relevanți care influențează protecția juridică a persoanelor cu dizabilități

Izvoarele juridice privind protecția juridică a persoanelor cu dizabilități sunt așa cum am mai precizat, diverse și ramificate în legislația mai multor domenii de activitate și vizează atât latura civilă cât și cea penală, deopotrivă.

Capacitatea juridică, înțelesă ca un întreg, format din capacitatea de folosință și capacitatea de exercițiu, alături de tutelă, curatelă, interzis judecătoresc, reprezentant legal sau reprezentarea și asistența juridică sunt indicatori stabiliți de normele juridice și a căror analiză conduce la creionarea *portretului* apropiat de ceea ce numim protecție juridică a persoanei cu dizabilități.

Importanța capacității juridice este dată de faptul că *"afectează toate domeniile vieții: alegerea domiciliului, alegerea partenerului de viață și încheierea căsătoriei, semnarea contractului individual de muncă, gestionarea banilor și proprietății, administrarea tratamentului medical sau internarea în spital, exprimarea votului. Persoanele cu deficiențe mentale, lipsite de capacitate de exercițiu, sunt private de dreptul de a lua decizii care privesc viața lor personală, în cazul lor aplicându-se substituirea luării deciziilor de către tutorii lor, în procesul aplicării căreia s-a ajuns, de multe ori, la neglijarea voinței acestor persoane și chiar la abuzuri."*²

Codul Civil folosește termenul de capacitate civilă³ structurat în cele două elemente: capacitate de folosință și capacitate de exercițiu. Distincția este importantă în contextul dezbaterii problematice legate de protecția juridică a persoanelor cu dizabilități, încadrate într-un grad de handicap în special de tip psihic sau mintal.

Astfel, capacitatea de folosință este definită ca fiind *aptitudinea persoanei de a avea drepturi și obligații*, iar capacitatea de exercițiu *aptitudinea persoanei de a încheia singură acte juridice civile*.⁴

În legătură cu aceste aptitudini ale persoanelor cu dizabilități, *Legea cadru* stipulează că *"în cazul în care o persoană cu handicap, indiferent de vârstă, este în imposibilitate totală sau parțială de a-și administra bunurile personale, aceasta beneficiază de protecție juridică sub forma curatei sau tutelei sau de asistență juridică."*⁵ Tutela, alături de plasament este o formă de protecție juridică, o măsură de ocrotire specifică minorului, *"care se instituie atunci când ambii părinți sunt, după caz, decedați, necunoscuți, decăzuți din exercițiul drepturilor părintești, puși sub interdicție judecătorească, dispăruți sau declarați judecătorește morți."*⁶

Curatela, alături de punerea sub interdicție

judecătorească, este o măsură de protecție juridică a persoanei majore, care *"din cauza bătrâneții, a bolii sau infirmității fizice deși capabilă, nu poate, personal, să-și administreze bunurile sau să-și apere interesele în condiții corespunzătoare, și din motive temeinice, nu își poate numi un reprezentant sau un administrator"*⁷.

Deși, pe parcursul celor 84 de articole care reglementează ocrotirea persoanei fizice, Noul Cod Civil aduce îmbunătățiri și elemente noi privind ocrotirea unor drepturi fundamentale, nu reușește, totuși, să reglementeze integral situațiile legate de protecția juridică a persoanelor cu dizabilități și *"nu prevede, în sistemul de luare a deciziilor pentru persoanele cu dizabilități, suficiente măsuri de sprijin, pentru ca acestea să-și exercite pe deplin capacitatea lor juridică. Mai mult, în ceea ce privește instituția tutelei, nu există proceduri, și practici corespunzătoare pentru contestare și administrare."*⁸

Ocrotirea interzisului judecătoresc reprezintă o altă formă de protecție a persoanei care *"nu are discernământul necesar pentru a se îngriji de interesele sale, din cauza alienației sau debilității mintale"*⁹. Față de această formă de protecție, autorii Strategiei naționale au adoptat o atitudine critică, considerând că limitarea exercitării capacității juridice prin punerea sub interdicție este un proces ce implică multă birocrație și pe parcursul căruia nu se cunoaște modul în care se respectă drepturile, voința și preferințele persoanei, nu există informații despre adaptarea măsurilor la situația persoanei, și, mai ales, despre revizuirea periodică a acestor măsuri.¹⁰

Curatorul special este reglementat în legislația noastră, atât în Codul Civil cât și în Codul de procedură civilă, în legătură cu interdicția judecătorească și este numit în caz de nevoie, *"pentru îngrijirea și reprezentarea celui a cărui interdicție a fost cerută, precum și pentru administrarea bunurilor acestuia."*¹¹ Desemnarea acestor tutori, curatori, curatori speciali, în fapt reprezentanți legali ai persoanelor cu dizabilități, minori sau majori, se face numai de instanța judecătorească specializată, respectiv instanța de tutelă, conform procedurilor din legile speciale sau Codului de procedură civilă.

Termenul de reprezentant legal cu siguranță poate fi considerat ca un indicator cu influență în construcția sintagmei de protecție juridică a persoanelor cu dizabilități, constituind cimentul acestei construcții. De altfel, *Legea asistenței sociale* definește reprezentantul legal ca fiind *"persoana desemnată, în condițiile legii, să reprezinte interesul persoanei lipsite de capacitatea deplină de exercițiu a drepturilor civile sau al persoanei lipsite de discernământ."*¹²

O situație specială, dar cu relevanță în demersul nostru, o constituie cea a reprezentantului convențional și a capacității psihice, reglementate de *Legea sănătății mintale* și a protecției persoanelor cu tulburări psihice. Astfel, *"persoana cu capacitate deplină de exercițiu și cu capacitate psihică păstrată, care urmează a fi supusă unui tratament medical, are dreptul de a desemna, ca reprezentant convențional o persoană cu*

capacitate deplină de exercițiu, care să o asiste sau să o reprezinte pe durata tratamentului.”¹³ Ca măsuri de protecție a pacienților (inclusiv persoane cu dizabilități), care reprezintă pericol pentru ei înșiși sau pentru alte persoane, actul normativ amintit reglementează procedurile pentru aplicarea izolării, conțenționării și internării nevoluntare.

În ceea ce privește componenta penală a protecției oferite persoanelor cu dizabilități, este substanțial mai subțire. Legea penală¹⁴ enumeră ca și cauză de neimputabilitate, *iresponsabilitatea*, considerând că persoana care, în momentul comiterii faptei prevăzută de legea penală, *nu putea să-și dea seama de acțiunile sau inacțiunile sale ori nu putea să le controleze, fie din cauza unei boli psihice, fie din alte cauze*, iar ca circumstanță agravantă, *săvârșirea infracțiunii profitând de starea de vădită vulnerabilitate, a persoanei vătămate, datorită vârstei, stării de sănătate, infirmității sau altor cauze*. În procesul de stabilire și individualizare a pedepsei, instanța de judecată poate aplica pedeapsa complementară a interzicerii exercitării drepturilor părintești sau a dreptului de a fi tutore sau curator, iar ca măsură de siguranță, *când făptuitorul este bolnav psihic, consumator cronic de substanțe psihoactive sau suferă de vreo boală infectocontagioasă și prezintă pericol pentru societate, se poate lua măsura internării într-o unitate sanitară de specialitate, până la însănătoșire sau până la obținerea unei ameliorări care să înlăture starea de pericol*.¹⁵

Măsura poate fi luată și pe perioada urmăririi penale sau a judecății, numai în baza actelor medicale sau expertizei

medico-legale psihiatrice.

Convenția Europeană a Drepturilor Omului prin prevederile sale¹⁶ și practica Curții Europene de Justiție susțin aceste măsuri.

Literatura de specialitate¹⁷ vis-a-vis de aceste prevederi consideră că pentru ca un alienat, pentru a putea fi privat de libertate într-o clinică sau un centru specializat, este necesar ca acea persoană să prezinte o tulburare mintală, reală demonstrată în fața autorităților naționale competente, prin expertiză medicală obiectivă, tulburarea să aibă un caracter sau o amploare de natură a justifica și impune internarea, care nu poate fi prelungită valabil, fără persistența tulburărilor care au impus-o.

În Codul de Procedură Penală, protecția juridică a persoanelor lipsite de capacitate de exercițiu ori cu capacitate de exercițiu restrânsă, care au calitatea de persoană vătămată sau de parte civilă, se realizează prin obligativitatea asigurării asistenței juridice și obligativitatea pentru organul de cercetare penală sau instanță, de a lua măsuri asiguratorii. În scopul protejării acestor persoane sunt și normele ce privesc introducerea plângerii prealabile, când persoana vătămată este un incapabil.

Astfel, plângerea “trebuie să fie introdusă în termen de 3 luni de la data când reprezentantul său legal a aflat de săvârșirea faptei. Când făptuitorul este reprezentantul său legal, termenul de 3 luni curge de la data numirii unui nou reprezentant legal”.¹⁸

3. În loc de concluzii

Armonizarea, actualizarea sau corelarea legislației la nivel național concomitent cu transpunerea normelor de drept european, sau internațional, reprezintă pentru toate domeniile de activitate un deziderat și o propunere *sui generis* a multor lucrări de specialitate.

În problematica persoanelor cu dizabilități, o integrare a tuturor normelor juridice privitoare la drepturile, obligațiile, protecția socială sau juridică a acestor persoane, ar constitui *de lege ferenda* premisa conceperii unui, de ce nu, **cod al dizabilității**.

Este lăudabilă inițiativa autorităților centrale de a realiza acel **card unic european** pentru persoanele cu dizabilități, card care să la asigure accesul gratuit la toate instituțiile de cultură și nu numai, din țară și Uniunea Europeană, și demersul ar fi și mai eficient dacă acest card ar acoperi și nevoile de transport, ale persoanelor cu dizabilități.

Ca persoană cu o experiență și expertiză în domeniu, consider că la această dată, traseul urmat de țara noastră se înscrie în reperele acordurilor și tratatelor la care este parte sau la care a aderat, iar atingerea obiectivelor ambițioase din Strategia Națională va putea face din România cu adevărat, O societate fără bariere pentru persoanele cu dizabilități.

¹ Augustin Fuerea Manualul Uniunii Europene, Universul Juridic, București 2011, ediția aV-a revăzută și adăugită după Tratatul de la Lisabona;

² Hotărârea de Guvern nr. 655/2016 pentru aprobarea Strategiei Naționale O societate fără bariere pentru persoanele cu dizabilități 2016-2020, și a Planului operațional privind implementarea Strategiei Naționale O societate fără bariere pentru persoanele cu dizabilități 2016-2020, Capitolul VII. 2 Participare;

³ art. 28 Cod Civil;

⁴ art. 34 și 37 Cod Civil;

⁵ Legea nr. 448/2006 privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap, art. 25 alin 2.;

⁶ art. 110 Cod Civil;

⁷ art. 178 lit. a Cod Civil;

⁸ Idem 2 Capitolul VII.3 Egalitate.;

⁹ art. 164 Cod Civil.

¹⁰ Idem 2;

¹¹ art. 167 Cod Civil.;

¹² Legea nr. 292/2011 a asistenței sociale, art. 23, alin. 4;

¹³ Legea nr. 487/2002 a sănătății mintale, art. 45;

¹⁴ Codul Penal art. 28 și art. 77 lit. e;

¹⁵ Codul Penal art. 110;

¹⁶ Convenția Europeană a Drepturilor Omului, paragraf 1, lit. e;

¹⁷ Corneliu Bîrsan, Convenția Europeană a Drepturilor Omului – Comentariu pe articole, vol. I pg. 324;

¹⁸ Cod Procedură Penală art. 296.

O șansă la educație și integrare socială pentru copiii cu dizabilități din sectorul 6

Cu „a fost odată” începe orice poveste, „cu a fost odată” începe și povestea unuia dintre copiii deosebiți și speciali, care beneficiază de serviciile Centrului de Zi pentru Copii cu Dizabilități Orșova din sectorul 6.

Într-una din zile, poarta poarta centrului se deschide brusc și printre pilonii foisorului de la intrare țâșnește un copil care aleargă nehotărît, nici el nu știe unde. Îl urmează imediat și mama, cu gesturi oscilând între speranță și disperare, obosită să tot aștepte un miracol promis de atâtea ori. Cu greu s-a reușit comunicarea și obținerea unor date și informații minime, preliminare, despre micuțul F, în vârstă de 5 ani. În acel moment, toți au înțeles că nu va fi ușor.

Înscriș în programele mai multor asociații, grădinițe speciale private sau centre de recuperare, copilul a eșuat de fiecare dată în încercarea de a fi acceptat și integrat într-un colectiv. Pornind de la diagnosticul injust de „irecuperabil”, continuând cu pericolul exclușunii, pentru că „ocupă locul altor copii care au o șansă”, și terminând cu sumele necesare tratamentului, prea mari pentru bugetul unei familii obișnuite, părinții lui F. au trecut de multe ori prin suferința de a-și vedea marginalizat propriul copil.

Convinsă că o să îl ia și de la Centrul de Zi pentru Copii cu Dizabilități Orșova cât de curând, mama îi avertizează pe angajați că F. nu este un copil care poate fi stăpânit, că nu vor rezista la provocările

comportamentului său.

Și într-adevăr, atunci când a ajuns în centru F. nu avea nici cele mai mici deprinderi de autonomie personală și stăpânire: mânca pământ, se cățara peste tot, se ascundea în curte sau în coșul cu jucării, la masă arunca tacâmurile și mâncarea. Era un copil cu nevoi greu identificabile, imprevizibil, care nu verbaliza și care avea nevoie de servicii specializate și supraveghere permanentă.

Imediat copilul a fost inclus în programul zilnic de terapie ABA, a beneficiat de asistență specializată la activitățile recreative și de socializare, a primit terapie psihologică și logopedică conform unui program bine stabilit, asistență în formarea deprinderilor de viață autonomă.

Treptat, odată cu micile succese, personalul centrului a început să îi anticipeze reacțiile, iar intervențiile au fost cu un moment înaintea gesturilor lui. S-au identificat și primele sale resurse, cu rol decisiv în evoluție: micuțul F. modelează și desenează foarte expresiv scene reale din familia și viața sa. Au fost instrumente importante de terapie, pentru că au descoperit și stimulat aspectele pozitive ale personalității lui.

În același timp, specialiștii centrului au lucrat și cu mama copilului, oferindu-i consiliere psihologică, suport emoțional și recomandări în ceea ce privește gestionarea comportamentului acestuia în timpul orelor petrecute împreună.

Acest pachet de servicii oferite de Centrul de Zi pentru Copii cu Dizabilități Orșova pornește de la nevoia copiilor cu dizabilități de a face parte dintr-o colectivitate și de a-și dezvolta deprinderile de socializare și comunicare în afara cadrului familial. Centrul se adresează copiilor cu dizabilități neuro-psiomotorii cu vârste cuprinse între 3 și 8 ani, în scopul dezvoltării potențialului lor psiho-emoțional, al autonomiei personale, al formării, educării și dezvoltării deprinderilor de viață independentă. Se urmărește integrarea socială și școlară a acestora, instrumentarea cu abilități, deprinderi și minime informații care să-i pregătească pentru includerea într-o formă de învățământ.

Centrul oferă pentru 15 copii și familiile acestora: servicii de intervenție psihologică și consiliere emoțională individuală și de grup (stimulare cognitivă, ludoterapie, art terapie); logopedie; activități de educație nonformală corelate cu programa preșcolară; activități de recreere și socializare; îngrijire și hrană pe parcursul zilei; asistarea copilului la odihnă și somn în timpul zilei. Sunt organizate periodic întâlniri cu părinții, ședințe de consiliere individuală și de grup, grupuri de suport, activități educative de informare și formare pentru părinți în ceea ce privește relația cu propriul copil, precum și activități comune părinte-copil. Personalul centrului de zi este format din: psihologi, psihopedagogi, educatori, asistenți medicali și infirmiere.

După doi ani de frecvență a centrului, F. a rămas un copil șugubăț, tot timpul pus pe șotii și năzdrăvăni, însă cu mult mai mult control și acțiuni conștientizate, mult mai prezent în realitatea în care trăiește. Își exprimă nevoile în cuvinte și propoziții scurte, simte faptul că aparține unui grup de copii, are o structură de relații cu colegii și specialiștii centrului, față de care își exprimă atașamentul, este atent la activitățile de grup, realizează singur și corect sarcinile solicitate, anticipează activitatea următoare, mănâncă singur și utilizează adecvat tacâmurile. De asemenea, cooperează în intervențiile terapeutice și de logopedie și este selectiv în relaționare.

Mama este impresionată de progresele copilului, iar evoluția surprinzătoare a cazului demonstrează necesitatea acestui tip de serviciu pentru comunitatea sectorului 6, acolo unde copiii cu dizabilități își așteaptă propria șansă la educație și integrare socială.

Dar lucrurile nu se opresc aici, pentru că eforturile angajaților din centru au fost răsplătite într-un mod

neașteptat: F. este copilul care a condimentat și a îmbogățit cu mult experiența lor profesională, devenind un reper pentru viitor. El a activat creativitatea, curiozitatea și motivația personalului, a stârnit o bogăție de sentimente dintre cele mai variate, de la confuzie, neputință, iritare până la simpatie, curiozitate, mulțumire și bucurie. Angajații s-au mobilizat pentru a găsi noi soluții, iar asta a dus la consolidarea relațiilor de colegialitate și la o mai mare coeziune în colectiv. Cu toții au înțeles că relația cu fiecare copil este unică și că fiecare dintre ei alcătuiește o lume aparte, care merită și trebuie descoperită. Cei care contribuie la procesul de devenire a minunaților copii din centru cresc împreună cu aceștia, găsesc în ei înșiși resurse noi și abilități nebănuite.

Mihaela Drăgoi

Șef Birou Comunicare

Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Sector 6

Proiectul "Banca Locală de Alimente Sector 6" a fost lansat

În data de 7 decembrie 2016, s-a desfășurat evenimentul de lansare a proiectului Banca Locală de Alimente Sector 6, realizat de Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Sector 6, în parteneriat cu Asociația Diaconia – Sector 6.

Prin colaborarea dintre o instituție publică de interes local și o asociație reprezentând Patriarhia Română va fi pusă în practică, pentru prima dată în România, o paradigmă modernă de abordare a fenomenului complex al risipei alimentare, un tip de comportament cu efecte negative în plan economic, social și de protecție a mediului înconjurător.

Banca Locală de Alimente Sector 6 urmează principiile emise de Federația Europeană a Băncilor de Alimente – o platformă a Uniunii Europene ce reunește

70 de organizații – fiind un sistem non-profit care colectează, depozitează și distribuie către persoanele defavorizate produse alimentare scoase din circuitul comercial.

În contextul în care, în România, sărăcia este un adevărat flagel, iar 15% din alimentele din magazine ajung, în fiecare an, la gunoi fără a fi scoase din ambalaj, cu efecte negative majore asupra mediului, noul proiect al comunității Sectorului 6 oferă soluții moderne la vechi probleme rămase nerezolvate.

Punând în practică programe precum "Bucătăria socială", "Pachetul pentru weekend și vacanțe", "O nutriție sănătoasă pentru toți" sau "Fresh Market", Banca Locală de Alimente Sector 6 vine în întâmpinarea nevoilor de hrană ale persoanelor defavorizate, fie că e vorba de mame cu copii, bătrâni, șomeri sau persoane cu handicap.

Proiectul beneficiază de un teren generos, pus la dispoziție de Asociația Diaconia, toate cheltuielile fiind suportate de la Bugetul Local Sector 6.

*Mihaela Drăgoi
Șef Birou Comunicare*

Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Sector 6

Train4Europe

Contextul proiectului

În anii 2000 a devenit evident pentru majoritatea managerilor instituțiilor și autorităților publice din județul Vâlcea că pentru accelerarea integrării în Uniunea Europeană, trebuiau făcute schimbări fundamentale în însuși modul în care funcționa administrația publică. Pentru îmbunătățirea capacității administrative s-a acceptat ideea că funcționarii publici trebuiau să-și dezvolte anumite competențe și aptitudini, respectiv să dobândească unele complet noi.

Primii pași au fost făcuți în anii 2008-2009 când, în cadrul unui proiect cofinanțat din Phare, a fost elaborată în mod participativ Strategia de Dezvoltare Economico-Socială a Județului Vâlcea 2009-2013 (Consiliul Județean a consultat celelalte administrații publice pentru prima dată). În continuarea aceluși proiect, care a inclus și instruire, a fost elaborat un nou proiect de instruire care să fie deus spre finanțare din fonduri comunitare. Proiectul s-a intitulat „PODCA - Pregătire pentru Optimizare, Durabilitate și Competitivitate în Administrația publică din județul Vâlcea” și a fost cofinanțat din Programul Operațional Dezvoltarea Capacității Administrative 2007-2013 (PODCA).

Proiectul a vizat instruire în 6 domenii: planificare strategică (considerată crucială pentru dezvoltare), managementul proiectelor (strategiile se implementează prin programe și proiecte), achiziții publice (proiectele publice implică achiziții publice), ECDL (competențe vitale pentru era digitală), comunicare și relații publice (esențiale pentru transparență și cooperare) și limba engleză (necesară pentru unele autorități publice).

Proiectul a fost inovativ în mai multe moduri. În primul rând, a fost suficient de îndrăzneț să abordeze cauzele problemelor și să stabilească nevoile reale de instruire (ex. planificarea strategică este încă un curs relativ nou). În al doilea rând, autoritățile publice au acceptat un parteneriat informal al cărui lider să fie Consiliul Județean Vâlcea (cel mai probabil formalizarea parteneriatului, și deci și proiectul, nu s-ar fi concretizat). În final, 90 de autorități, instituții și servicii publice s-au implicat în proiect și au contribuit la succesul acestuia (1 județ, 2 municipii, 9 orașe, 52 de comune, 17 instituții descentralizate și 9 servicii publice locale). În al

treilea rând, abordarea proiectului a contestat concepțiile vechi reflectate în zicala „moara nu merge la sac, ci sacul la moară”, dovedind că cea mai bună și mai puțin costisitoare modalitate este de a organiza instruirea în polii de dezvoltare locală (spațiile pentru instruire au fost puse la dispoziție cu titlu gratuit de entități publice). Această abordare a condus la eliminarea unor costuri de instruire (cazare, transport, chirii etc.), astfel că și mai mulți funcționari publici au putut fi instruiți în același buget.

Proiectul a fost integrator, încurajând toate entitățile publice să se implice, astfel încât la final a reușit să implice aproximativ 80% din autoritățile și instituțiile publice din județ.

Proiectul este sustenabil, toate rezultatele principale fiind puncte de plecare pentru sinergii și proiecte noi (Strategia a identificat nevoile și a fundamentat acțiunile necesare pentru proiectele de resurse umane viitoare). De asemenea, proiectul este transferabil, ideile sale de bază făcându-l adaptabil pentru implementare atât în România, cât și în Uniunea Europeană. Toate aceste elemente au asigurat cofinanțarea comunitară a proiectului și l-au transformat în model de bună practică (desemnat atât în timpul implementării, cât și după finalizarea acestuia).

Obiectivele și principalele rezultate obținute

Obiectivul general al proiectului l-a constituit contribuirea la îmbunătățirea eficacității administrației publice din județul Vâlcea, iar scopul a fost dezvoltarea abilităților personalului angajat în administrația publică din județul Vâlcea.

Principalele **rezultate** ale proiectului sunt:

1. 1.218 persoane certificate (țintă 1.200): 173 planificare strategică (director de program) + 224 managementul proiectelor (manager de proiect) + 161 achiziții publice (expert achiziții publice) + 121 ECDL Start + 206 ECDL Standard + 51 ECDL Expert + 201 comunicare și relații publice + 81 limba engleză;

2. Studiul privind resursele umane din administrația publică din județul Vâlcea. Studiul a fost elaborat în principal pe baza chestionarelor completate de entitățile publice din județ și conturează situația resurselor umane din sectorul public utilizând atât indicatori cantitativi, cât și calitativi;

3. Strategia privind dezvoltarea resurselor umane din administrația publică din județul Vâlcea. Strategia are la bază Studiul, respectiv fundamentează și stabilește viziunea și prioritățile pentru dezvoltarea resurselor umane din administrația publică din județ;

4. portalul dedicat resurselor umane din administrația publică din județul Vâlcea: www.podcavl.ro. În plus față de informații și fișiere, portalul are încorporate funcționalități pentru persoanele cu deficiențe de vedere.

În mod evident proiectul a avut și alte rezultate, pentru care nu există indicatori, dar care pot fi înțelese din feedback-ul funcționarilor publici care au fost instruiți prin proiect. În primul rând, simplul fapt de a pune în același grup funcționari publici de pe poziții similare din diferite entități publice, le-a oferit oportunitatea de a-și dezvolta capitalul relațional și de a construi încredere reciprocă. În al doilea rând, unele instruirii au inclus

activități practice (ex. cursul de planificare strategică) care au pus cursanții să lucreze în echipe pentru atingerea unui scop comun.

După finalizarea instruirilor, mai mulți funcționari publici au continuat sau au dezvoltat această abordare, în principal schimbând informații atât formal, cât și informal, cu îmbunătățiri evidente în ceea ce privește calitatea deciziilor luate. Toate aspectele de mai sus sunt elemente ale schimbării „mentalității de siloz” atât în cadrul entităților publice însele, cât și la nivelul administrațiilor publice din județul Vâlcea.

Astfel, proiectul a contribuit la construirea unui climat de încredere și cooperare în sectorul public, făcându-l să funcționeze puțin mai bine, însă a fost doar un pas care a arătat direcțiile în care trebuie să se îndrepte administrația publică, a deschis noi oportunități în direcții anterior considerate inacceptabile și este fundamentul sinergiilor și al proiectelor viitoare.

Procesul de implementare: lecții învățate

1. Un proiect bun trebuie să identifice și să rezolve probleme considerate importante chiar dacă se schimbă condițiile economice, sociale și administrative. Proiectul a fost elaborat și depus spre finanțare în anul 2009, a primit finanțare prin PODCA în octombrie 2013 și a fost implementat până la 31 decembrie 2015.

2. Un proiect bun va beneficia de sprijin indiferent de schimbările în conducerile autorităților și instituțiilor (consiliu județean, primării, servicii publice descentralizate și locale). Proiectul s-a bucurat de un sprijin larg încă de la început, acesta fiind reconfirmat în etapa cea mai importantă: implementarea.

3. Indiferent de cât de bun e un proiect, el tot nu va reuși să obțină sprijinul tuturor factorilor interesați. În cazul nostru au existat autorități care nu au fost interesate să se implice în proiect.

4. Proiectele complexe sunt ca și cursele de mașini: trebuie să rămâi concentrat până ce treci linia de sosire. Proiectul a implicat 12 achiziții publice, unele achiziții fiind reluate, alte contracte având probleme în execuție. Cele mai importante probleme nu ar fi putut fi depășite fără ajutorul partenerilor.

Evaluarea satisfacției cetățenilor și implicarea acestora în procesul decizional ROMAȘCANII DECID!

Conducerea Municipiului Roman a conceptualizat un parteneriat activ cu cetățenii pentru realizarea unor deziderate comune, identificarea problemelor comunității, a priorităților și pentru susținerea implementării planurilor de dezvoltare.

Îmbunătățirea calității și a integrității serviciilor oferite cetățenilor, creșterea profesionalismului angajaților și dezvoltarea unui dialog permanent și constructiv cu cetățenii au reprezentat preocupări constante ale managementului instituției.

Proiectul "Romașcanii decid!" se derulează începând cu anul 2015, printr-un proces permanent de sondare a opiniei publice în vederea aprecierii serviciilor oferite de administrația publică locală și a definirii viziunii strategice de dezvoltare, aplicând cerințele documentate de Sistemul de Management al Calității ISO 9001: 2008, Strategia Națională Anticorupție și Sistemul de Control Intern Managerial.

Chestionarul de evaluare a satisfacției cetățenilor, ca instrument de monitorizare a satisfacției cetățenilor/părților interesate, a fost ales pentru accesul direct al Conducerii Municipiului Roman la informațiile semnificative cu privire la așteptările, nemulțumirile și propunerile cetățenilor, astfel încât deciziile luate să se bazeze pe o imagine cât mai fidelă a situației existente.

Problemele identificate de administrația locală au fost reprezentate de gradul redus de implicare a cetățenilor la exprimarea opiniilor privind îmbunătățirea calității și a integrității serviciilor publice, în definirea unor viziuni strategice sau în ceea ce privește consultarea în cadrul procesului decizional și inexistența unor practici instituționale de sondare a nivelului de satisfacție al cetățeanului care să lărgescă posibilitatea sesizării anonime, de către orice persoană din afara instituției, a iregularităților și posibilelor fapte de corupție privitoare la calitatea și integritatea serviciilor publice.

Chestionarul derivă din „Chestionarul autoadministrat privind calitatea și integritatea serviciilor publice”, elaborat cu ocazia implementării proiectului "Politici anticorupție pentru cetățean, într-o administrație responsabilă (PACAR)" pentru a oferi posibilitatea sesizării anonime, de către orice persoană

din afara instituției, a iregularităților și posibilelor fapte de corupție.

Scopul aplicării chestionarului a fost implicarea cetățeanului în evaluarea serviciilor furnizate, identificarea măsurilor de îmbunătățire a proceselor interne și a procedurilor de lucru.

Principalele obiective ale bunei practici au vizat: consolidarea integrității, eficienței, eficacității și transparenței; promovarea principiilor bunei guvernări și ale participării cetățenilor la procesul de luare a deciziilor la nivel local; creșterea gradului de co-interesare a cetățenilor în îmbunătățirea calității și a integrității serviciilor din cadrul instituției; dezvoltarea mentalității participative a cetățeanului la dezvoltarea și reformarea administrației publice; modernizarea managementului organizațional al instituției prin preluarea propunerilor cetățenilor; creșterea eficienței mecanismelor de prevenire a corupției în domeniul serviciilor publice și de interes public.

Chestionarul de evaluare a satisfacției cetățenilor a fost postat electronic, la începutul anului 2015, pe site-ul instituției - www.primariaroman.ro, de unde a fost accesat și completat on-line de către romașcani, dar s-a regăsit și în mod clasic, tipărit, la Biroul Unic.

Prin intermediul celor 10 întrebări cuprinse în chestionar (7 întrebări închise și 3 întrebări deschise), cetățenii au avut posibilitatea evaluării activității Primăriei Municipiului Roman.

Mediatizarea proiectului "Romașcanii decid!" -

Evaluarea satisfacției cetățenilor și implicarea acestora în procesul decizional s-a realizat prin intermediul comunicatelor de presă, a conferințelor de presă susținute de primarul municipiului, pe site-ul instituției www.primariaroman.ro și pe pagina socială.

Chestionarele au fost centralizate trimestrial/anual și analizate de către conducere pentru a sesiza unde se înregistrează probleme. Această analiză instituțională a contribuit la identificarea priorităților, la formularea obiectivelor, a planurilor de acțiuni specifice și la luarea de măsuri pentru îmbunătățirea activităților.

Dacă în anul 2015 au participat la acest proiect 260 persoane, pe parcursul anului 2016 numărul persoanelor care au participat la acest proiect a crescut la 520 de persoane (majoritatea chestionarelor fiind completate on-line).

Din modul de completare a chestionarelor a rezultat că cetățeanul este mulțumit pentru că a fost consultat și a avut prilejul să își exprime nemulțumirile și propunerile. Prin implicarea cetățeanului în evaluarea și modernizarea activităților administrației publice locale, s-a realizat un prim pas spre dezvoltarea mentalității participative a cetățeanului, s-au constatat domeniile în care sunt probleme, s-au identificat compartimentele responsabile, soluțiile pentru rezolvarea acestora și acțiunile aparatului propriu al primarului în rezolvarea celor sesizate.

Punerea la dispoziția cetățenilor a acestui instrument a dus la îmbunătățirea percepției cetățenilor și la creșterea încrederii în autoritatea publică locală.

În acest mod, de exemplu, s-a implementat sistemul informatic prin care cetățenii pot să se programeze online pentru obținerea actelor de identitate de la Direcția Locală de Evidență Informatizată a Persoanei.

Pe baza propunerilor venite de la cetățeni s-a realizat portofoliul proiectelor din Strategia Integrată de Dezvoltare a Municipiului Roman pentru perioada 2015-2027. Astfel, la solicitarea cetățenilor s-au întocmit

proiecte noi, precum: Casa Sergiu Celibidache - muzeu și sală de concerte de cameră; Centrul multicultural Unirea cu sală de cinema; Centrul de educație timpurie Smirodava - creșă și grădiniță; Casa Spîterului - grădiniță;

Casa Manolescu-Strunga - muzeul personalităților romășcane; dezvoltarea parcului industrial creat cu atragerea unui nou investitor strategic; anveloparea termică a blocurilor; modernizarea iluminatului public utilizând corpuri de iluminat cu consum redus; reabilitarea și modernizarea Parcului Zăvoi, a Parcului Jora - în vederea atragerii de fonduri europene nerambursabile.

De asemenea, pentru implicarea în mod direct a cetățenilor în vederea obținerii unei interacțiuni mai eficiente cu administrația publică locală, după modelul inițiat de Guvernul României, s-a inițiat campania „Spune-ne ce să simplificăm!”, o inițiativă de debirocratizare a administrației publice locale prin preluarea în mod constant a sugestiilor de la publicul larg. În acest sens, pe site-ul Primăriei Roman - www.primariaroman.ro, a fost creată o secțiune cu scopul de a colecta și centraliza propunerile transmise de cetățeni. Zonele principale vizate de acest proiect sunt: simplificarea procedurilor de lucru/comunicarea inter și intra instituțională; eficientizarea transferului electronic al datelor; reducerea traseelor și a numărului documentelor specifice unei activități.

Elemente novatoare: proiectul a oferit cetățenilor o platformă transparentă de exprimare în legătură cu opiniile privind calitatea și integritatea serviciilor publice; postarea chestionarului pe site-ul primăriei a oferit posibilitatea accesării și completării lui în orice moment de către orice persoană interesată. Aplicarea chestionarelor s-a dovedit a fi eficientă, deoarece structurile serviciilor publice au dispus măsuri concrete acolo unde s-a impus.

Lecțiile învățate de administrația locală: „Cel mai bun barometru al activității funcționarului public este nivelul de satisfacție al cetățeanului!”; „Dacă nu poți măsura, nu poți îmbunătăți!”; „Relația dintre autoritățile locale și cetățeni reprezintă cel mai important factor în evaluarea democrației locale!”.

Prin intermediul chestionarului de evaluare a satisfacției, autoritățile administrației publice locale au dat socoteală cetățenilor/ contribuabililor cu privire la activitatea desfășurată în serviciul acestora. Vocile cetățenilor au fost auzite iar ideile acestora au fost luate în considerare.

Proiectul derulat a dus la: creșterea gradului de transparență în procesul decizional al instituției; îmbunătățirea calității serviciilor publice oferite de administrația publică locală; conștientizarea, la nivelul funcționarului public, a percepției și propunerilor cetățenilor beneficiari ai serviciilor; modernizarea managementului organizațional al instituției prin preluarea propunerilor cetățenilor; scăderea numărului de petiții scrise, nemulțumirile exprimate de cetățeni prin intermediul chestionarului fiind rezolvate de structurile funcționale unde cetățenii au semnalat diverse probleme.

Chestionarul s-a dovedit un instrument de sprijinire a procesului decizional, în sensul modelării și adaptării soluțiilor la nevoile actuale ale societății.

Reabilitarea termică a blocurilor, între inițiativa privată și politică publică locală

Aura Dumitru

Consilier, Serviciul Strategie și Proiecte

Din perspectiva autorității locale situația reabilitării termice a blocurilor aflate în proprietate privată exclusivă nu intră direct în atribuțiile sale. Totuși, putem identifica două tipuri de situații în care această problemă poate fi văzută ca fiind una de interes public local. Prima situație este cea a reglementărilor privind finanțarea reabilitării blocurilor. În acest sens legislația referitoare la "Programul de reabilitare termică a blocurilor de locuințe" prevede alocarea unor fonduri din bugetul local în vederea acoperirii unei cote-părți de 30% pentru executarea lucrărilor de reabilitare termică a blocurilor nominalizate în programul anual. A doua situație privește grija pe care autoritatea locală o are pentru bunăstarea generală a cetățenilor și pentru dezvoltarea durabilă și echitabilă la nivelul comunității locale. Astfel, în spiritul Legii nr. 215 din 2001, republicată, autoritatea locală este menită să dezvolte un antreprenariat propriu prin care să faciliteze politicile publice locale.

Conform ghidului de finanțare, costurile lucrărilor incluse în Programul național de reabilitare termică sunt asigurate în mod egal de alocațiile de la bugetul de stat prin bugetul Ministerul Dezvoltării Regionale, Administrație Publice și Fondurilor Europene, sume cu destinație specială aprobate în bugetele locale și fondul de reparații al asociațiilor de proprietari.

În afara barierelor specifice managementului bunurilor aflate în co-administrare, s-a constatat că, la nivelul blocurilor, gradul de cuprindere a proprietarilor în asociații era unul scăzut sau că aceste asociații lipseau în totalitate.

În acest context, autoritatea locală a desfășurat campanii de informare privind programul de reabilitare termică a blocurilor și a întreprins eforturi de a facilita organizarea structurilor asociative necesare, însă cu rezultate limitate.

Strategia de comunicare a Primăriei orașului Cernavoda a fost aceea de informare a cetățenilor cu privire la avantajele și condițiile legale în care pot înființa asociațiile de proprietari. Au fost distribuite adrese cetățenilor care locuiesc la bloc, au fost împărțite pliante informative, iar prin intermediul televiziunii locale, MediaTV, au fost difuzate informații privind reabilitarea termică a blocurilor.

În prima etapă răspunsul din partea cetățenilor nu a fost unul pozitiv, dar Primăria Cernavoda a reluat acest proces și a organizat întâlniri, cu cetățenii în cartierele orașului, unde primarul și funcționarii au prezentat informațiile și au răspuns întrebărilor adresate de aceștia. Mai mult, executivul local a preluat integral obligațiile proprietarilor de apartamente privind constituirea legală

în asociații de proprietari, iar autoritatea deliberativă a hotărât preluarea cotei de participare la program a asociației de proprietari.

Concluziile reprezentanților autorităților locale au fost că cetățenii prezintă nivele ridicate de reticență față de orice formă de asociere, iar autoritatea locală trebuie să adopte măsuri specifice pentru a încuraja asocierea proprietarilor întrucât lipsa acestora limitează posibilitatea participării la Programul de reabilitare termică a blocurilor de locuințe date fiind condițiile de eligibilitate ale programului.

Programul a constituit un exercițiu de implicare a părților interesate în elaborarea, implementarea și evaluarea politicilor întrucât acesta impunea ca asociația să se implice împreună cu autoritatea locală în toate etapele proiectului: înscrierea în program, elaborarea documentației tehnice, asumarea indicatorilor tehnico-economici, supravegherea lucrărilor, asumarea proceselor verbale de recepție a lucrărilor și monitorizarea lucrării în perioada de garanție.

De ce nu avem mai multă implicare din partea cetățenilor? Răspunsul este lipsa majoră de încredere a cetățenilor în sinceritatea demersurilor autorităților publice. Lipsa de încredere în participarea publică este pusă pe seama neîncrederii pe care oamenii o au în

Înainte de reabilitarea termică

autoritățile publice, în general și în măsura în care le-ar fi luate în seamă opiniile, în special. Atitudinea pasiv-reactivă este identificată la nivelul cetățenilor, întrucât aceștia așteaptă ca inițiativa să vină de la administrație și, eventual, reacționează atunci când îi deranjează ceva.

Administrația publică ar trebui să fie în mod special îngrijorată de această lipsă de încredere generalizată și să facă efortul de a-și demonstra bunele intenții. Pentru a contracara această lipsă de încredere autoritatea publică locală a hotărât ca acest program să se deruleze multianual. Reușita finanțării și a execuției lucrărilor

În timpul reabilitării termice

După reabilitarea termică

pentru primele blocuri incluse în program a crescut încrederea cetățenilor în demersurile autorităților locale.

În concluzie, pentru o guvernare locală prin comunicare continuă, în timp real și de substanță a problemelor la nivel local, este necesară crearea oportunității cetățenilor de a se implica în procesul politicilor publice locale.

După reabilitarea termică

Bune practici în atestarea produselor tradiționale

Camera Agricolă Județeană Iași are ca principale atribuții și responsabilități informarea și consultanța agricolă pentru lucrătorii din domeniile agriculturii și conexe; furnizarea de formare profesională de specialitate; sprijinirea organizării și consolidării formelor asociative și a filierelor de produs. Prin urmare o bună parte din eforturile noastre sunt îndreptate către fermierii mici și mijlocii având în grijă creșterea calității producției coroborate cu securitatea alimentară și profitabilitatea economică.

Noțiunea de produs tradițional este foarte utilizată de către comercianții autorizați sau neautorizați. Prin acest articol ne propunem să evidențiem ce reprezintă un produs tradițional.

Produsul tradițional este un produs alimentar fabricat pe teritoriul național și pentru care se utilizează materii prime locale, nu are în compoziție aditivi alimentari, prezintă o rețetă tradițională, prezintă particularități manufacturiere și/sau tehnologice tradiționale astfel distingându-se de produsele din aceeași categorie.

Prin intersectarea celor doi indicatori de calitate și profit găsim ca și rezultat atestarea produsului ca fiind tradițional, acesta având avantaje privind prețul de vânzare, posibilitatea comercializării în marile lanțuri de magazine și capacitatea de identificare a acestuia printr-un logo distinctiv.

Procedura de atestare a unui produs tradițional:

a) Pentru a fi atestat ca produs tradițional, produsul trebuie să fie conform unui caiet de sarcini trebuie să conțină descrierea:

- caracteristicilor produsului tradițional;
- caracteristicilor materiilor prime și ingredientelor, care să nu conțină în compoziția acestora adaosuri de aditivi alimentari, coloranți, arome, vitamine, minerale, îndulcitori;
- metodei de producție specific locală, autentică;
- procesului tehnologic tradițional, cu toate fazele de producție, inclusiv operațiunile executate manual;
- elementelor specifice privind ambalarea produsului și culoarea, gustul, aroma;
- modului de producție și/sau de prelucrare cu un

procedeu tehnologic de producție și/sau de prelucrare tradițional.

-capacității de producție;

- date, înregistrări, referințe bibliografice cu referire la vechimea produsului, care trebuie

să demonstreze transmiterea unei tradiții de la o generație la alta și din care să rezulte legătura istorică a produsului tradițional cu locul de producție;

b) Dacă documentația corespunde prevederilor legislative, produsul se înscrie în Registrul Național al Produselor Tradiționale și se eliberează documentul:

„Atestat produs tradițional”.

Camera Agricolă Județeană Iași oferă consiliere gratuită pentru întocmirea caietului de sarcini necesar autorizării ca produs tradițional pentru toți procesatorii.

Ca și concluzie, menționăm faptul că numai comercianții care sunt autorizați ca producători tradiționali au dreptul de a afișa unul dintre logo-urile naționale afișate mai jos:

Monocrom pe fond culoare

Monocrom

Alexandru Andrei Casapu, consilier
Camera Județeană Agricolă Iași

Oamenii dau viață instituțiilor

Ada Lungu - PR Editor, Patrula de Reciclare

Nu există "instituții". Nu există entități abstracte, structuri teoretice care ne guvernează viața. Există OAMENI care lucrează împreună, organizat, pentru un scop comun. Nu există „funcții”. În spatele cărților de vizită pe care scrie "primar", "director", "consilier", "expert" sunt cei care înțeleg că esența muncii lor înseamnă o viață mai bună pentru oamenii din comunitatea pe care o servesc – indiferent dacă această "comunitate" este o țară, un oraș, o comună sau un sat.

Programul național de educație de mediu Patrula de Reciclare reîncepe în forță, cu peste 16.000 de copiii și elevi și 700 de profesori voluntari înscriși în cea de-a VI-a ediție. Ca membri ai Patrului de Reciclare, au puterea și satisfacția de a influența pozitiv comportamentul față de mediu al comunităților lor. În cadrul acestei ediții – ce se va încheia la 31 august 2017, echipele școlare vor mobiliza din nou cetățenii, firmele și instituțiile să treacă la fapte și să se debaraseze corect, ușor și responsabil de deșeurile de echipamente electrice și electronice (DEEE), adică de aparatele electrice vechi sau defecte, pentru a evita poluarea și pentru a proteja mediul în care trăiesc.

În toți acești ani, Agenția Națională a Funcționarilor Publici a fost partenerul programului. La fiecare ediție, și datorită sprijinului ANFP, zeci de instituții publice s-au alăturat cauzei Patrului pentru protejarea mediului înconjurător, dând ocazia profesorilor coordonatori să trimită mărturii ca aceasta:

"Mulțumim doamnei primar pentru că, împreună cu echipa dumneaei a făcut curat în depozitele primăriei și ne-a predat toate deșeurile electrice! Sper că din ce în ce mai multe instituții să facă același lucru, pentru că ceea ce facem nu este nici pentru a câștiga bani, nici pentru a avea încă o diplomă, ci este pentru a sensibiliza lumea, prin inițiativele celor mici, față de faptul că nu merită să depozităm lucruri inutile și că aparatele trebuie reciclate pentru a economisi resursele naturale!

Nu este imposibil să creăm un mediu mai curat și mai bun pentru noi, este doar o chestiune de voință, de implicare!" - Lucreția Presecan, profesor coordonator al Patrului de Reciclare a Școlii Gimnaziale "Mircea Luca", comuna Băișoara, județul Cluj.

Trofeul comun – mai "europeni", împreună

"Educația nu este un privilegiu rezervat copiilor și tinerilor. Astăzi, fiecare dintre noi putem să învățăm lucruri noi pe parcursul întregii vieți, și chiar este benefic să o facem, atât pentru noi înșine, cât și pentru familia și comunitatea noastră. În plus, putem învăța nu doar de la cei cu mai multă experiență sau de la pedagogi consacrați – putem învăța lucruri foarte utile și de la cei mai tineri. Oamenii vor să facă bine, trebuie doar să știe cum", este convingerea Alexandrei Arnăutu, managerul programului.

Așa cum spuneam mai sus, ANFP este, în continuare, partenerul programului. Dar, stați, dacă am căzut de acord că nu există "instituții", atunci nu există nici "programe", ci există oameni, tineri și copii care își conving comunitățile să adopte noi obiceiuri pentru protecția mediului înconjurător. Se creează, astfel, un fenomen de solidaritate și deschidere între generații, între membrii comunității, între școli, între instituții și oameni.

La ediția 2016-2017, voluntarii din Patrula de Reciclare face apel la toți funcționarii publici să se implice - să caseze aparatele electrice și să comunice pe tema reciclării deșeurilor electrice, susținând astfel succesul echipelor locale în competiția națională. 8 județe se mândresc deja cu faptul că și-au ajutat copiii să câștige un trofeu național, dar mai ales că au făcut progrese importante de mentalitate și se apropie de practicile europene de protecție a mediului.

Alina Dadu,
stagiar

Fiind masterandă a Academiei de Administrare Publică de pe lângă Guvernul Republicii Moldova, Relații internaționale, am avut marele noroc să beneficiez de efectuarea unui stagiu de practică, timp de 2 săptămâni, în cadrul Agenției Naționale a Funcționarilor Publici, în baza acordului de colaborare dintre aceste două instituții.

Stagiul respectiv l-am desfășurat în cadrul Direcției Comunicare și Relații Internaționale, unde am fost bine primită, ajutată mereu și ascultată. Atât studiile de master, cât și experiența în serviciul public m-au ajutat să înțeleg mai ușor rolul pe care-l are ANFP în sistemul instituțiilor publice din România. Prin îndeplinirea sarcinilor care mi-au fost trasate, am înțeles care este rolul Agenției atât în sistemul instituțiilor publice, cât și-n promovarea imaginii funcției publice. Acest rol este unul colosal, deoarece de competența Agenției ține faptul organizării și desfășurării concursurilor de ocupare a funcțiilor publice. Existența Agenției joacă un rol deosebit în promovarea statutului funcționarului public și a funcției publice. Odată cu crearea ANFP, voința legiuitorului a fost ca într-adevăr prevederile legii funcției publice să fie respectate și aplicate, iar atribuția respectivă, conform legii, în mare măsură revine Agenției.

Într-un stat de drept care aspiră spre valori europene, este absolut necesar ca voința legiuitorului să cuprindă nu doar adoptarea actelor normative, ci și elaborarea mecanismelor de implementare a acestora. Este foarte importantă nu doar elaborarea la nivel artificial a unor legi, ci asigurarea respectării acestora. În această ordine de idei, menționez cu titlu de remarcă că organizarea și funcționarea Agenției este extrem de importantă în contextul respectării legii funcției publice și promovarea imaginii tuturor instituțiilor publice. Spre regret, în

Republica Moldova nu este creată o astfel de Agenție, care ar aduce doar avantaje sistemului public existent.

Pe lângă faptul că am studiat din interior activitățile Direcției Comunicare și Relații Internaționale, am avut posibilitatea să interacționez cu personalul Direcției Generale Reglementare, Monitorizare și Contencios, astfel că am asistat la înfăptuirea actului de justiție vizând drepturile ANFP în instanțele judecătorești. Aceasta mi-a oferit posibilitatea de a compara la nivel procedural sistemul judecătoresc român cu cel din Republica Moldova.

În acest timp am avut posibilitatea să-mi consolidez toate cunoștințele teoretice și practice acumulate până la momentul de față. Am avut norocul să am parte de o susținere enormă din partea colegilor și a coordonatorului de practică, aceștia fiind niște persoane modeste, competente, care au aptitudinea de a motiva și încuraja orice stagiar. Acest stagiu m-a ajutat să-mi îmbogățesc cunoștințele prin deschiderea unor noi orizonturi și prin stabilirea unor relații de prietenie. Cu siguranță experiența acumulată va constitui un avantaj pentru cariera mea de funcționar public.

Totodată, mi-au plăcut extrem de mult funcționarii din cadrul Agenției. Din comportamentul acestora denotă faptul că relațiile de muncă sunt bazate pe încredere, libertate, sinceritate și profesionalism. Aceste criterii de comportament constituie un avantaj la îndeplinirea atribuțiilor de serviciu. Persoana este ascultată și auzită, iar rapoartele dintre conducători și salariați reprezintă relații libere, de prietenie. Este cu mult mai ușor și eficient să activezi în așa condiții.

Pe lângă efectuarea stagiului de practică la ANFP, am avut oportunitatea de a vizita multe locuri impresionante din București. Timp de două săptămâni mi-am creat amintiri inedite, care cu siguranță vor rămâne mereu în memoria mea. Nu voi putea uita niciodată arhitectura din Centrul Vechi, zâmbetul judecătorilor, ciorba de burtă și desigur mirosul de covrigi din stațiile de metrou, care te trezeau în dimineața reci de iarnă.

material realizat de **Direcția Comunicare și Relații Internaționale** **2017**

Echipa redacțională:

Alina Sandu

Cătălina Burcea

Florina Dragoș

Adriana Cîrciumaru

Tehnoredactare: Cătălina Burcea

Bulevardul Mircea Vodă, nr. 44, tronsonul III, sector 3, București

www.anfp.gov.ro

Mulțumim colaboratorilor acestui număr:

Mihaela Drăgoi, șef birou Comunicare, Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului sector 6

Valentin Alexandru Colbu, director executiv adjunct, Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Botoșani

Constantin Neagu, inspector, Primăria Municipiului Roman

Aura Dumitru, consilier Primăria orașului Cernavoda

Alexandru Andrei Casapu, consilier, Camera Județeană Agricolă Iași

Aurelian Chiriță, consilier, Direcția Generală Programe și Relații Externe, Consiliul Județean Vâlcea

Ada Lungu, PR Editor RoRec

Alina Dadu, stagiar Republica Moldova

Steluța Spătaru, consilier Agenția Națională a Funcționarilor Publici

Cristina Mihaela Paladeanu, consilier Agenția Națională a Funcționarilor Publici